

4. Krashen, S. D. (1995). Principles and practice in second language acquisition. Prentice Hall Europe, Hemel Hempstead, Hertfordshire.
5. Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). Human memory: A proposed system and its control processes. The psychology of learning and motivation. Vol. 2, pp. 89-195.

Скрипник Н. С.

**Розвиток медіаграмотності студентів технічних зво в контексті
вивчення іноземної мови**

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків

Наразі люди знаходяться в навколишньому середовищі, насиченому надзвичайною кількістю інформації. Неперервно ми піддаємося впливу різноманітних медіа: телебачення, радіо, інтернет-трансляції, соціальні мережі, електронна пошта, месенджери, відеоблоги, зовнішня реклама та інше. Для успішного орієнтування в цьому океані інформації необхідно розвивати вміння медіаграмотності. Сучасні студенти вирізняються тим, що вони сприймають світ інформації та електронних пристроїв як природне середовище, вільно користуються новітніми гаджетами, тестують їх функціонал і випробовують нові мобільні додатки тощо. З іншого боку, поширені ситуації, коли студенти звертаються до Інтернету для знаходження необхідної інформації чи відповіді на питання, і перші кілька результатів у пошуку приймаються як остаточно правильні або вичерпні. Таким чином, розвиток медіаграмотності є важливим аспектом навчання сучасних студентів у вищих навчальних закладах і стає необхідним елементом підготовки майбутніх фахівців

Проблеми формування і розвитку медіаграмотності та медіаосвіти досліджують вітчизняні та зарубіжні. Проте термін «медіаграмотність»

наразі не має остаточного, повністю узгодженого визначення. Так, деякі вчені пов'язують її зі здатністю критично оцінювати інформацію, продукувати її та ділитися нею; інші зосереджуються на вмінні користуватися різними сучасними технологіями, обладнанням та гаджетами. Але значна частина вчених дотримується думки, що медіаграмотність – це частина медіаосвіти. Так, К. Ворноп вважає, що медіаграмотність – це результат медіаосвіти, вивчення медіа. Українськими вченими виведено наступне визначення: медіаграмотність – це сукупність мотивів, знань, умінь і можливостей, які сприяють критичному аналізу та оцінці медіатекстів з подальшою можливістю експериментувати і створювати власні [5, с. 37; 6, с. 22; 7, с. 101]. Однак більшість медіа-освітян вбачають своє завдання в тому, щоб, насамперед, спрямувати студентів на критичне осмислення інформації, яку їм подають через джерела ЗМІ [2, с. 17] .

В Європейській хартії медіаграмотності [4, с. 21] представлено сім напрямів компетенції (або використання), пов'язаних з медіаграмотністю:

- ефективно використовувати медіа-технології для доступу, зберігання, пошуку та обміну контентом для задоволення індивідуальних потреб та інтересів громади;
- отримувати доступ до та робити обґрунтований вибір широкого спектру медіа-форм та контенту з різних культурних та інституційних джерел;
- розуміти, як і чому створюється медіа-контент;
- критично аналізувати прийоми, мови та умови використання засобів масової інформації та повідомлення, які вони передають;
- використовувати засоби масової інформації творчо для висловлення та передачі ідей, інформації та думок;
- виявляти та уникати або оскаржувати медіа-контент та послуги, які можуть бути небажаними, образливими чи шкідливими;

- ефективно використовувати засоби масової інформації у реалізації демократичних прав та цивільних обов'язків.

За Л. Петрик, медіаграмотність тісно пов'язана з формуванням критичних і творчих навичок і умінь. Перш за все, це розвиток критичного мислення, здатність вирішувати проблеми, аналізувати і оцінювати інформацію. Медіаосвіта, в свою чергу, відповідає за розвиток таких глобальних навичок, як міжкультурна комунікація, усвідомлення себе, як активного члена суспільства, свободи слова і права на інформацію [7, с. 101]. Таким чином, основне завдання медіаграмотності – навчити студентів зіставляти, аналізувати, відкидати несуттєве і концентруватися на необхідному, переконливо аргументувати свою точку зору і розуміти, що можуть існувати інші судження щодо однієї і тієї ж проблеми. Нашим завданням вважаємо розглянути можливості і способи розвитку медіаграмотності в освітньому процесі технічного ЗВО через вивчення курсу іноземної мови.

Вивчення іноземної мови зазвичай передбачає практичні заняття, а не лекції із наданням студентам значних обсягів теоретичної інформації. Проте на практичних заняттях з іноземної мови також є можливості для опрацювання (перекладу рідною та іноземною мовами, обговорення, виступів, дискусій тощо) певних питань із подальшою практичною роботою. Пропонуємо методи і завдання з розвитку медіаграмотності студентів, що були успішно апробовані зі студентами першого і другого курсів Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті під час викладання дисциплін «Іноземна мова» та «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

Вважаємо доцільним та ефективним використання схеми, запропонованої Національною асоціацією з навчання медіаграмотності [1], що передбачає чотири етапи з розвитку медіаграмотності. Перший етап – це визначення. Перш за все, викладач іноземної мови має переконатися, що

студенти знають, що таке сучасні засоби масової інформації. Необхідно їм нагадати, що медіа – це не тільки телебачення і радіо, але також і всі друковані видання, а також рекламні листівки і білборди, соціальні мережі, сайти новин та оголошень, відеоігри та мобільні додатки.

Наступним етапом є визначення особистих уподобань студентів, найпопулярніших сайтів і соціальних мереж, якими вони користуються для отримання інформації, які ресурси вони вважають «хорошими», а які «поганими». Таким чином, викладач може зрозуміти наявний рівень медіаграмотності студентів, чи вміють вони розрізняти надійні і ненадійні джерела інформації, розпізнавати так звані «фейкові» новини і пропаганду.

Третій етап має на меті аналіз інформації студентами. Перед тим, як поширювати інформаційні повідомлення або створювати власні і ставати активним учасником медіа-простору, студенти повинні навчитися аналізувати вже наявні засоби масової інформації. Для цього доцільно використовувати стратегію оцінювання інформації «E.S.C.A.P.E.» (Evidence - докази, Source - джерело, Context - контекст, Audience - аудиторія, Purpose - мета, Execution - оформлення) [3].

Останнім етапом є створення власного медіапродукту (репост, пост, новина, веб-сайт, додаток, відеоблог тощо).

Таку стратегію можна ефективно використовувати для вивчення та повторення лексичних тем, що пов'язані із ЗМІ, таких як "Газети", "Телебачення", "Медіа", "Реклама" та інші. Також її можна успішно застосовувати під час занять із звичайним підручником за конкретним курсом, оскільки багато з них містять теми та завдання, пов'язані із реальним життям сучасної студентської молоді. Наприклад, обговорення популярних соціальних мереж, фотографій чи повідомлень від зірок шоу-бізнесу та спорту, а також статей про них з різних джерел, оголошень та постів, що стосуються уподобань та хобі.

Інший варіант використання цієї стратегії - впровадження її при підготовці новин або повідомлень самими студентами як домашнє завдання та у самостійній роботі студентів. Наприклад, ви можете запропонувати одному або двом студентам з групи підготувати дві новини - одну реальну та одну фейкову, із фото та посиланням на джерело інформації. Під час заняття студенти аналізують ці новини за стратегією "E.S.C.A.P.E." та визначають, яка з них є правдивою, а яка - ні. Інший варіант - декілька студентів готують по одній новині, а потім в аудиторії проводиться аналіз новин, щоб визначити, чи є серед них неправдива інформація, і в кого саме.

Навички критично оцінювати інформацію та використовувати стратегію «E.S.C.A.P.E.» можна розвивати на початку заняття (warming-up activities), при обговоренні новин або у вступній частині лексичної теми, а також при її повторенні і закріпленні.

Таким чином, медіаграмотність є однією з важливих складових підготовки майбутніх фахівців за вимогами сучасного світу. Вона відповідає за розвиток таких важливих навичок, як критичне мислення, аналіз і створення інформації, а також допомагає студентам успішно впоратися з величезними обсягами інформації. За відсутності спеціалізованих медіаосвітніх курсів для студентів технічних закладів вищої освіти, курс іноземної мови можна використовувати як чинник розвитку медіаграмотності майбутніх фахівців за допомогою означених методів.

Література:

1. Barry, C. Implementing Media Literacy In Your Classroom URL: <https://medialiteracyweek.us/wp-content/uploads/2015/07/implementing-ml.pdf>.
2. Borysenko O. A., Vysotska S. S. Media Literacy: Ukrainian Perspective. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, VI (64), Issue: 154, 2018. P. 16-22.

3. E.S.C.A.P.E. Junk News. URL: <https://newseumed.org/tools/lesson-plan/escape-junk-news>.
4. The European Charter of Media Literacy URL: <http://www.euromedialiteracy.eu/index.php?Pg=charter>
5. Іванов В., Волошенюк О., Кульчинська Л. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд. К.: АУП, ЦВП, 2011. 58 с.
6. Павленко І. Г., Курліщук І. І. Формування медіаграмотності студентів в освітньому процесі вищого навчального закладу. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 61, 2018. С. 227-231.
7. Петрик Л. В. Медіа-грамотність як навичка ХХІ ст. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. Випуск 27, 2017. С. 100–104.

Чевичелова О. О.

Використання інтегрованого підходу в навчанні іноземної мови у ЗВО

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків

На сучасному етапі викладання іноземних мов у закладах вищої освіти основним завданням викладача є формування у студентів необхідного рівня комунікативної компетенції. Адже вона є ключовою для забезпечення академічної мобільності студентів та дає їм можливість адаптувати власну освіту до різних умов та вимог роботодавців. Володіння іноземною мовою стало фундаментальною навичкою в сучасному суспільстві, що, безумовно, вимагає застосування нових та ефективних методів і форм організації навчання. Зважаючи на тісний взаємозв'язок різних видів мовленнєвої діяльності, інтегрований підхід виступає ефективним методом, спрямованим на комплексне формування як продуктивних, так і рецептивних навичок. За інтегрованого підходу різні види мовленнєвої